

# **Empowerment** Lifestyle Services

## **kenniscentrum seksuele diversiteit in het onderwijs**

### **Werkplan 2010**

Empowerment is het kenniscentrum op het gebied van seksuele diversiteit en onderwijs. We streven ernaar om mensen die worden achtergesteld vanwege hun seksuele oriëntatie of genderidentiteit beter te laten meedoen in het onderwijs en op opleidingen. Daarvoor is het nodig dat scholen en opleidingen en de mensen die daarin werken zich bewust zijn van seksuele diversiteit en meewerken aan een positieve houding ten opzichte daarvan. Empowerment verzamelt kennis en methoden, verbetert de methoden en verspreidt de kennis vervolgens weer.

#### ***Groeiende non profit organisatie***

Empowerment is non profit en besteedt eventuele opbrengsten aan nieuwe projecten. We werken in 2010 met vier vaste mensen (op foto van links naar rechts) Peter Dankmeijer (directeur), Marinus Schouten (projectmedewerker), Bas Koppers (schooladviseur en trainer), Eelste Abels (stagiair scholierenactiviteiten) en Nik Boersma (webredacteur, niet op foto).

In de afgelopen 10 jaar is Empowerment gegroeid van een kleine vrijwilligersorganisatie naar een organisatie met een professionele aanpak en een groeiend budget. Om de organisatie aan te passen aan dit groeitempo en de omvang, laat Empowerment zich eind 2009 en begin 2010 adviseren door Margo Niestadt (organisatieadviseur). De organisatie en de medewerkers zullen verder geprofessionaliseerd worden. Overwogen wordt om de naam Empowerment Lifestyle Services in de loop van 2010 te wijzigen.

In 2010 voert Empowerment zes projecten uit. Voor nog vier andere projecten zoekt Empowerment financiering.

## **Geplande projecten**

#### ***De landelijke hetero-homo onderwijsalliantie***

Samen met vier landelijke onderwijsorganisaties (AOB, CNVO, CBOO) en COC Nederland werkt Empowerment samen aan het activeren van de circa 70 landelijke onderwijsorganisaties ten behoeve van homo-emancipatie in hun achterban. Dit is een vierjarig project dat tot en met 2011 door minister Plaskerk wordt gefinancierd.

Empowerment heeft in dit project de rol van kenniscentrum. In 2009 ontwikkelde Empowerment een online database met daarin informatie over VO-scholen. De database dient voor het begeleiden van scholen. Empowerment deed met behulp van de database onderzoek naar de situatie op deze scholen. Het rapport "Mooie Woorden" doet verslag van het onderzoek uit begin 2009.

In 2010 zal de database ter beschikking worden gesteld aan lokale organisaties, zodat zij op een meer systematische manier de scholen kunnen begeleiden en de voortgang kunnen monitoren.

Namens de alliantie organiseert Empowerment in januari 2010 een diner pensant voor directeuren van educatieve faculteiten van hogescholen. Dit moet het begin worden van een samenwerkingstraject om homoseksualiteit in de lerarenopleidingen VO te integreren. Mogelijk wordt later in het jaar een vergelijkbaar diner voor PO-opleidingen (PABO's) georganiseerd.

Voor docenten, voorlichters en schooladviseurs zal Empowerment beginners- en gevorderdencursussen ontwikkelen. Kleinschalig zal worden geëxperimenteerd met het aanbieden van deze cursussen via e-learning.

Empowerment zal bij de koplopergemeenten in kaart brengen hoe hun beleid is en de effectiviteit daarvan laten beoordelen door een commissie van deskundigen.

Empowerment neemt het initiatief om samen met COC Nederland de studenten- en scholierenorganisaties te activeren. Daarnaast ondersteunt Empowerment de andere partners in het project om onder meer de schoolmanagers en vakorganisaties van docenten te mobiliseren.

### ***Homo-emancipatie op Amsterdamse scholen***

Empowerment is door de gemeente Amsterdam ingeschakeld om de Amsterdamse scholen homovriendelijk te maken. Van de 70 scholen voor voortgezet onderwijs in Amsterdam heeft Empowerment er elk jaar circa 50 begeleid. De begeleiding gebeurt op maat. Dit project loopt in 2010 reeds vier jaar en circa 70% van de scholen werkt op een of andere manier aan homo-emancipatie. Dit overigens in tegenstelling tot berichten in de media, waarin op basis van een foutieve interpretatie van recent onderzoek wordt beweerd dat op 82% van de Amsterdamse scholen geen informatie over homoseksualiteit wordt verstrekt.

In 2009 heeft Empowerment in Amsterdam daarnaast geëxperimenteerd met het mobiliseren van heteroseksuele leerlingen. Dit heeft geleid tot het opzetten van een denktank van heteroseksuele en homoseksuele scholieren die willen samenwerken om scholen homovriendelijker te maken. Deze "Héholebi" denktank gaat in 2010 een aantal acties ontwikkelen, waaronder het zelf uitvoeren van voorlichtingen, het organiseren van ouderavonden en het opzetten van Gay Straight Alliances (groepjes van leerlingen die op hun eigen school iets willen veranderen).

In samenwerking met COC Amsterdam wordt gewerkt aan het vergoten van het aantal en de diversiteit van voorlichtingsactiviteiten.

### ***Versterking van de voorlichting door voorlichtingsgroepen***

Samen met COC Nederland gaat Empowerment in 2010 de marketing, inbedding en kwaliteit van de voorlichting door voorlichtingsgroepen over homoseksualiteit verbeteren.

Het project begint met een herhaling van het onderzoek naar de marketingmix van voorlichtingsgroepen, dat Empowerment 15 jaar geleden al eens liet uitvoeren. Dit onderzoek levert concrete aanknopingspunten op voor verdere verbetering.

Daarna worden drie verbetergroepen opgezet met vertegenwoordigers van diverse voorlichtingsgroepen (werkgroepen van lokale COC verenigingen en van andere homo- en lesbische groepen). De verbetergroepen richten zich op het opzetten van een jaarlijkse landelijke en lokale marketingcampagne, het zorgen voor een vaste plaats van homoseksualiteit in seksuele vorming, maatschappijleer en schoolbeleid en op de verbetering van de kwaliteit van voorlichting door onderzoek naar het effect en door versterking van de training van voorlichters. De deelnemende voorlichtingsgroepen krijgen niet alleen inspraak, maar ook financiering voor deelname aan het project.

Bij het verbeteren van de marketingstrategie voert Empowerment het marketingonderzoek uit en richt de bestaande landelijke scholendatabase in ten behoeve van gebruik door voorlichtingsgroepen. COC Nederland neemt de leiding bij het opzetten van de marketingcampagne.

Empowerment neemt de leiding bij het inbedden van homo-emancipatie in seksuele vorming, maatschappijleer en schoolbegeleiding. Namens de verbetergroep overlegt Empowerment met de landelijke materiaalmakers en de vakorganisaties die de inhoud van deze vakken bepalen. Daarnaast zal Empowerment met de verbetergroep specifieke vormen van voorlichting ontwikkelen voor binnen deze vakken. Ook wordt gekeken of er een aanbod kan komen dat scholen mobiliseert om zelf iets aan homo-emancipatie te doen.

Empowerment leidt de aanbesteding voor het beste onderzoeksinstituut voor het effectonderzoek naar voorlichting. Met dit instituut worden afspraken gemaakt over de inhoud en de logistiek van het onderzoek. Vanaf het schooljaar 2010-2011 wordt met het onderzoek begonnen. COC Nederland zal daarnaast aandacht hebben voor de training van voorlichters. Empowerment assisteert hierbij omdat in het kader van de Onderwijsalliantie en van GALE reeds trainingsmateriaal is ontwikkeld.

### ***GALE, the Global Alliance for LGBT Education***

De internationale activiteiten van Empowerment vinden plaats via GALE, the Global Alliance for LGBT Education. Dit is een international netwerk van mensen die voorlichting en training geven over homoseksualiteit, of beter: seksuele diversiteit. Het netwerk bestaat nu vier jaar en is gedurende deze tijd gefinancierd door HIVOS. Het jaar 2010 is het laatste jaar dat HIVOS het netwerk financiert. Daarom zal er veel aandacht zijn voor het verwerven van vervolgprojecten om in 2011 en daarna door te gaan.

Een van de aspecten daarvan is dat Empowerment in Europa in kaart brengt welke projecten zij gedaan en welke mensen actief zijn op het gebied van homo-emancipatie in het onderwijs en in voorlichting. Op basis van deze gegevens zal het makkelijker zijn om Europese projecten te starten.

Daarnaast zal er inhoudelijk gewerkt worden aan twee projecten: werken met scholen en voorlichting.

Empowerment ontwikkelt een toolkit met ongeveer 30 instrumenten om met scholen aan emancipatie van seksuele diversiteit te werken. De toolkit wordt uitgetoetst in drie projecten in Peru, Colombia en Chili, en misschien in enkele andere landen als daardoor nog financiering kan worden gevonden.

Empowerment ontwikkelt ook een toolkit voor diverse vormen van verhalen vertellen, of storytelling zoals dat internationaal wordt genoemd. In deze toolkit zitten onder andere instrumenten voor het interviewen en publiceren van verhalen, het organiseren van een verhalenfestival, het opzetten van voorlichtingsgroepen en handleidingen voor beginnende en gevorderde voorlichters. Met deze methoden wordt in een vijftal landen (waaronder Indonesië en Burundi) geëxperimenteerd. Empowerment organiseert van 17 tot 25 juli in Marseille een zomerkamp waar voorlichters en verhalenvertellers uit de hele wereld elkaar zullen ontmoeten, ervaringen zullen uitwisselen en zullen werken aan de toolkit. Ook zal er worden geprobeerd om met aanwezigen afspraken te maken voor vervolgprojecten en onderlinge samenwerking. Voor kansarme voorlichters wordt gezocht naar geld voor beurzen. Belangstellende voorlichters kunnen informatie vinden op de GALE Kalender ([http://www.lgbt-education.info/en/international\\_lgbt\\_events\\_calendar](http://www.lgbt-education.info/en/international_lgbt_events_calendar)).

### ***Mijn ID***

Empowerment gebruikt haar winst voor nieuwe projecten waarvoor financiers geen geld over hebben. In 2010 ontwikkelt Empowerment een fototentoonstelling waarmee scholen aandacht kunnen vragen voor seksuele diversiteit en respect. De tentoonstelling heet "Mijn ID" en bestaat naast een aantal fotopanelen met foto's van homo- en lesbische

scholieren een demontabele kast met informatie voor docenten en een serie suggesties waarmee de school in lessen en in spelletjes de onderwerpen respect, identiteit en diversiteit op een speelse manier orde kan stellen.

### ***Intervention mapping***

En tweede project waar aan Empowerment haar winst besteed, is het systematisch in kaart brengen van wat homodiscriminatie is en hoe dat het best effectief bestreden kan worden. Empowerment ervaart het als een probleem dat in Nederland veel wordt gedaan aan homo-emancipatie in het onderwijs, maar dat de manier waarop dat gebeurt zelden onderbouwd wordt met theorie of met onderzoek. Het risico is groot dat men leuk maar niet zo heel effectieve methoden ontwikkelt.

Onder begeleiding van de Universiteit van Maastricht, en in samenwerking met de Rutgers Nisso groep en het ITS (de maker van de schoolveiligheidsmonitor), doorloopt Empowerment het zogenaamde intervention mapping proces. Dit is een methodiek uit de gezondheidsbevordering waarmee men systematisch een theoretisch onderbouwde campagne kan opzetten. Het intervention mapping project loopt reeds twee jaar en zal in 2010 worden afgerond met een publicatie en aanbevelingen.

Volgens de intervention mapping methodiek moet men na het vastleggen van de onderliggende theorie, uitgangspunten en concrete doelen de methoden ook campagnematig gaan uitwerken en gaan uitproberen. Vervolgens kan men meten of de campagne ook in de praktijk werkt. Een dergelijk implementatieproject valt buiten de financiële mogelijkheden van Empowerment. Daarom zal Empowerment met de genoemde partners zal gaan zoeken naar geld om een dergelijk project te kunnen uitvoeren.

## **Projecten in voorbereiding**

### ***Op schoolvisite***

Een van de grootste problemen, om homo-emancipatie op scholen effectief in te voeren, is de bereidheid van het schoolmanagement hier aandacht aan te besteden. Empowerment zoekt daarom doorlopend naar nieuwe methoden om schoolmanagers te motiveren. Reeds vijf jaar geleden ontwikkelde Empowerment de "vrolijke scholen test" ([www.vrolijkescholentest.nl](http://www.vrolijkescholentest.nl)), waarmee scholen op een vriendelijke manier hun beleid in kaart kunnen brengen. In een aantal projecten heeft Empowerment geëxperimenteerd met het benaderen en op maat begeleiden van scholen.

Een persoonlijke benadering, die aansluit op de prioriteiten van de school (zoals veiligheid en burgerschap), lijkt het meest aan te slaan. Veel financiers (vooral gemeenten) vinden professionele schoolbegeleiding echter vaak te duur. Lokale vrijwilligersorganisaties durven dit werk ook vaak niet aan gezien de benodigde deskundigheid.

In 2010 wil Empowerment experimenteren met een methodiek, waarin vrijwilligers van binnen en buiten de school samen een dag op schoolvisite gaan. Ze spreken met leerlingen, docenten en schoolmanagers, bezoeken lessen en maken een aantrekkelijke rapportage voor de school. Empowerment hoopt dat deze methode ook bruikbaar is om in te zetten door lokale vrijwilligersorganisaties. Organisaties die geïnteresseerd zijn om deel te nemen aan dit proefproject, kunnen zich aanmelden via [inf@empower-ls.com](mailto:inf@empower-ls.com).

### ***Hoger onderwijs***

Op verschillende hogescholen en universiteiten zijn homo- en lesbische groepen actief en wordt gezocht naar manieren om de instelling meer aandacht laten besteden aan homo-emancipatie en diversiteit in het algemeen. Ook internationaal krijgt Empowerment, via

GALE, een aantal vragen om te werken aan de integratie van seksuele diversiteit in het hoger onderwijs. In 2010 zoekt Empowerment naar geschikte methoden en financiering om aan deze vragen tegemoet te komen.

### ***Europese schoolprojecten***

De Europese strategiegroep van GALE heeft het verbeteren van de kwaliteit van schoolprojecten rond om emancipatie in Europa gekozen als prioriteit. In Europa zijn al veel projecten gedaan rond homoseksualiteit in het onderwijs, maar de trend is om projecten steeds weer te herhalen, waarbij diverse projecten steeds weer in dezelfde fouten vervallen. De fouten zitten vooral in het produceren van mooi materiaal en van video's, terwijl er te weinig aandacht wordt besteed aan het gebruik ervan door docenten en het benodigde flankerende schoolbeleid. Daardoor blijft veel materiaal op de plank liggen en is het effect gering.

Empowerment voert uit eigen middelen een verkenning uit naar alle reeds ontwikkelde onderwijsprojecten en voorlichtingsprojecten in Europa. Daarna wil Empowerment/GALE de projecten analyseren en met een groep van experts beoordelen welke projecten succesvol waren en waarom. Op basis daarvan wil Empowerment/GALE een voorstel doen voor een project waarin we met diverse Europese partners werken aan een meer systematische verbetering van projecten rond homo-emancipatie in het onderwijs. Hiervoor is Europese financiering nodig. Empowerment is al sinds 2007 op zoek naar financiering voor deze projecten. Deze zoektocht zet Empowerment in 2010 voort.

### ***Storytelling***

Mede op basis van de ervaringen met voorlichting en storytelling uit het GALE zomerkamp zal Empowerment/GALE in 2010 zoeken naar nieuwe partners en meer financiering voor de uitvoering van diverse verhalenprojecten en voorlichtingsprojecten.

### ***Budget***

Het budget van Empowerment zal in 2010 ruim 335.000 euro bedragen. Circa 80.000 daarvan gaat rechtstreeks naar projecten in het buitenland. Empowerment zal circa 60.000 euro besteden aan nieuwe projecten. Daarbovenop zal de directeur circa voor 14.000 euro aan uren onbezoldigd investeren.